

Handreiking Bestuursakkoord Primair Onderwijs

juni 2012

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Leeswijzer	4
Code goed bestuur	4
Agenda van de sector	5
Afwegingen bij het bestuursakkoord	5
Bestuursakkoord: kwaliteitsimpuls primair onderwijs.....	6
Ambities bestuurakkoord primair onderwijs	7
Wat betekent dit voor een schoolbestuur?	7
Hoe worden besturen en hun scholen verder bijgestaan?	8
De prestatiebox	8
Bestuurlijke programma's PO-Raad	8
Sturen op Onderwijskwaliteit.....	8
Financieel management	9
Vensters PO	10
Aanpak Zeer Zwakke Scholen	10
School aan Zet	11
Bijlage 1: check list voor besturen.....	14
Bijlage 2 Wat is de regeling prestatiebox?	18
Bijlage 3: veel gestelde vragen over de prestatiebox.....	20

Voorwoord

Begin 2012 werd het bestuursakkoord primair onderwijs ondertekend. Het akkoord kwam tot stand op initiatief van de algemene ledenvergadering van de PO-Raad in juni 2011. De minister, aanwezig als gast, is door leden gevraagd of zij bereid is een akkoord te sluiten. Met een akkoord konden intenties worden bekrachtigd. Deze intenties betreffen zowel de kwaliteitsambities van de sector als van de minister, alsook de intentie om ruimte en vertrouwen in de rol en positie van schoolbesturen en hun scholen te realiseren en te bekrachtigen.

Begin januari konden wij de leden van de PO-Raad een onderhandelaarsakkoord voorleggen. Deze werd met grote meerderheid aangenomen en kon op 17 januari worden bekrachtigd. De val van het Kabinet Rutte brengt hier geen wijziging in.

Wie A zegt moet ook B zeggen.

De ambities zoals beschreven in het bestuursakkoord behoren tot de core business van ieder bestuur en iedere school. Maar extra middelen om de kwaliteitslag tot stand te brengen helpen wel.

De minister heeft u in maart 2012 laten beschikken over middelen 'prestatiebox': een combinatie van nieuw geld en een bundeling van voorheen losse en tijdelijke subsidiestromen. Met als belangrijke kenmerken dat er geen planverplichtingen vooraf aan verbonden zijn, en dat de verantwoording voortaan op bestuursniveau en via het gebruikelijke jaarverslag plaats vindt.

Van de kant van de sector wordt verwacht dat werk wordt gemaakt van de ambities. Zoals de leden van de PO-Raad met elkaar constateerden zijn de kwaliteitsambities onze eigen ambities: goed onderwijs voor elk kind. Daaraan wordt met grote betrokkenheid dag in dag uit gewerkt. Tegelijk is het goed stil te staan bij de vraag of wij de goede dingen goed doen. Als bestuur staat u voor de opgave om de komende jaren in vaak weerbarstige omstandigheden (bezuinigingen, krimp, invoering passend onderwijs) keuzes te maken en leiderschap te tonen. Onze code goed bestuur en ons Manifest In Tien Jaar naar de Top (2010) en het bestuursakkoord als een gedeelde agenda geven tezamen houvast en urgentie bij het trekken van uw eigen meerjarenplan.

Onze leerlingen hebben recht op het beste wat wij kunnen bieden. Het is aan u nu te laten zien dat de ruimte en het vertrouwen dat het bestuursakkoord schoolbesturen biedt wijs beleid is, dat bestending verdient en dat naar meer smaakt.

Met regionale ledenbijeenkomsten, de Lunterenconferentie en informatie op onze site staat de vereniging u bij in uw taak. Daar voegen wij nu deze handreiking aan toe. Een groeidocument, want graag vullen wij de handreiking de komende jaren aan met uw ervaringen. Zo brengen wij in praktijk wat wij bij leerlingen, bij leraren en bij schoolleiders graag veroorzaken: blijven leren.

Ik wens u veel succes
Namens het bestuur van de PO-Raad

Kete Kervezee
Voorzitter

Leeswijzer

Deze handreiking beoogt besturen in het primair onderwijs te voorzien van informatie en suggesties die behulpzaam kunnen zijn bij het realiseren van hun eigen meerjarenbeleid. Dit vanuit de focus van het bestuursakkoord dat de sector namens en in opdracht van u met de minister en staatssecretaris hebben gesloten. De val van het Kabinet (23 april 2012) brengt hierin geen verandering.

De Code goed Bestuur was voor de PO-Raad leidend bij het opstellen van het bestuursakkoord. De eerste paragraaf van deze handreiking frist die kennis even op. De tweede paragraaf voorziet in de verwijzing naar de basis voor de inhoudelijke afspraken: de agenda van de sector zelf, en de beleidskaders van het Kabinet. De afwegingen die zijn gemaakt om tot het bestuursakkoord te komen vindt u in paragraaf 3. Paragraaf 4 vat de overeengekomen ambities samen. In paragraaf 5 staan we stil bij de vraag: wat betekent het akkoord voor het individuele schoolbestuur. Paragraaf 6 bevat de informatie over de vormen van ondersteuning waar u en uw scholen gebruik van kan maken bij het realiseren van uw ambities. Om u, als dit nodig is, op weg te helpen is ten slotte een praktische checklist als bijlage opgenomen.

Zoals in het voorwoord aangegeven, beschouwen wij de handreiking als een groeidocument. Uw ervaringen kunnen een welkome verbetering en/of verrijking van de handreiking opleveren. Met het delen van die kennis, inzichten en ervaring maken we een andere gezamenlijke ambitie waar: die van een lerende organisatie. Uw reacties zien wij graag tegemoet op <http://www.poraad.nl/content/feedback-handreiking-bestuursakkoord>.

Code goed bestuur

Versterk de positie van het schoolbestuur, deze missie ligt ten grondslag aan de code goed bestuur die de leden van de PO-Raad in 2010 met elkaar hebben vastgesteld. De code bevat in de kern een aantal gedragsregels die als voorwaardelijk worden beschouwd voor het leveren van duurzame bestuurlijke kwaliteit. De kracht van de code zit in het feit dat deze spelregels transparant verwoord zijn, en breed zijn onderschreven. De code is derhalve ook de basis van waaruit door de vereniging van schoolbesturen (de PO-Raad) de onderhandelingen over het bestuursakkoord zijn gevoerd.

Het bestuursakkoord richt zich op het verbeteren van leerresultaten bij alle leerlingen van het primair onderwijs. Leerresultaten van leerlingen vormen een belangrijke kern van de onderwijskwaliteit. De code goed bestuur (Art. 7) stelt dat de schoolbesturen een specifieke verantwoordelijkheid hebben: zorgen voor kwalitatief goed onderwijs. Het eigenaarschap van onderwijskwaliteit en onderwijsontwikkeling bij besturen en hun scholen verdient versterking. Dat is ook een van de conclusies die de sector zelf verbonden heeft aan het rapport van de Commissie Dijsselbloem. De samenleving, bij monde van de politiek stelt het *wat* vast, maar laat het *hoe* aan het schoolbestuurders haar scholen.

De code kunt u vinden op [.poraad.nl/content/goed-bestuur](http://www.poraad.nl/content/goed-bestuur)

Agenda van de sector

Samen met de Code Goed Bestuur vormen de beleidsagenda “Goed onderwijs voor elk Kind” (PO-Raad, 2009) en het Manifest “In tien jaar naar de Top” (PO-Raad, 2010) de strategische meerjarenagenda die door de leden van de PO-Raad is vastgesteld (zie [.poraad.nl/content/publicaties](http://poraad.nl/content/publicaties)). Een meerjarenagenda die wij met periodiek en samen met onze leden zullen herijken.

De drijfveer om als sectororganisatie samen met haar leden een strategische meerjarenagenda op te stellen is de volgende. De burger van straks zit nu bij ons in de klas. De initiële onderwijsloopbaan duurt voor veel van onze kinderen al gauw 20 jaar. Hoeveel beleidswijzigingen gunnen wij onze leerlingen in hun onderwijsloopbaan? Laten we verder kijken dan vier jaar: wat verwacht de samenleving over tien jaar? En welke missie kunnen wij als sector in tien jaar realiseren? Vanuit een gedeelde missie en visie komen wij als sector in een andere gesprek, in een betere gesprekspositie met de samenleving in het algemeen, en met de politiek in het bijzonder.

Het zijn deze drie sectordocumenten die het stevige fundament vormden voor de afspraken met de minister en staatssecretaris. De bewindspersonen van OCW hebben met hun actieplannen - respectievelijk Basis voor Presteren, 2011) en Leraar 2020 ([.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties](http://rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties)) hun ambities, prioriteiten en aanpak vastgelegd. Bij het opstellen van die agenda is duidelijk gebruik gemaakt van inzichten en ervaringen die in de sector de afgelopen jaren tot ontwikkeling zijn gebracht: versterk het eigenaarschap van onderwijsontwikkeling bij besturen en hun scholen; benut daarbij de goede voorbeelden van opbrengst gericht werken en het leren van elkaar die in het primair onderwijs zich snel hebben ontwikkeld en verspreid.

Afwegingen bij het bestuursakkoord

De PO-Raad is de sectorvereniging van het primair onderwijs. Dat betekent voor de volle breedte: het basisonderwijs, het speciaal basisonderwijs, het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs. De PO-Raad is voor één akkoord voor de hele sector.

Deze opstelling betekende dat bij de voorbereiding van het akkoord ook het Kabinetbesluit om fors te bezuinigen op passend onderwijs een dominante rol speelde. Passend onderwijs is een zaak van de hele sector, en de invoering van passend onderwijs is een grote opgave. Lang is gezocht naar doorwaadbare plaatsen om de erkenning hiervan ook uitgedrukt te zien in het terugnemen dan wel fors aanpassen van het bezuinigingsbesluit. Uiteindelijk is tijdens de ALV de afweging gemaakt dat ongeacht het verdere verloop van de strijd tegen dit onwelgevallige beleid iedere school zich iedere dag inzet om voor elk kind het beste aan kwaliteit te leveren, en wij de mogelijkheden die het akkoord ons hiertoe biedt niet moeten afslaan. Dit betekent ook dat het akkoord is getekend onder de uitdrukkelijke conditie dat de sector alle ruimte behoudt om te blijven ageren tegen beleid dat zij verwerpelijk vindt.

Inmiddels is duidelijk dat de bezuinigingen passend onderwijs zijn geschrapt (“Lente-akkoord”, april 2012). Wat dit betekent voor flankerende maatregelen om passend onderwijs in te voeren is op moment van schrijven nog niet duidelijk.

Zoals aangegeven telt bij de afweging zwaar dat het bestuurakkoord een aanzienlijke verbetering voor schoolbesturen inhoudt. Het inrichten en vullen van de prestatiebox – als onderdeel van de lump sum – is al genoemd, en komt in paragraaf 5 nader aan de orde. Winst is ook dat de minister zich gecommitteerd heeft zich in te zetten voor verdere doordecentralisatie van de CAO (ook primaire arbeidsvoorwaarden), het opheffen van de verplichte aansluiting bij het vervangingsfonds en de doordecentralisatie van het buitenonderhoud van schoolgebouwen. Wellicht nog belangrijker is dat recht zal worden gedaan aan de formele relatie tussen OCW en de schoolbesturen: het bevoegd gezag in positie om de verantwoordelijkheid voor integraal onderwijsbeleid te kunnen nemen. Vanuit onze dringende oproep tot rolvastheid is ook afgesproken dat de inspectie bij het beoordelen van de eindopbrengsten in het basisonderwijs met een vaste ondergrens (afhankelijk van het percentage gewichtenleerlingen) zal gaan werken. In het kader van rolvastheid zijn op aandringen van de PO-Raad de afspraken over ambities en mijlpalen op sectorniveau gemaakt, en niet op individueel bestuursniveau. Besturen blijven zo in positie om hun eigen verantwoordelijkheid te nemen.

Bestuursakkoord: kwaliteitsimpuls primair onderwijs

In het bestuursakkoord primair onderwijs zijn de gezamenlijke ambities van de sector en het kabinet vertaald in afspraken op sectorniveau over verhoging van de onderwijsopbrengsten en versterking van de professionalisering in het primair onderwijs.

Het bestuursakkoord is bedoeld als impuls om de kwaliteit van het primair onderwijs verder te versterken en de opbrengsten te verhogen. Schoolbesturen krijgen door de afspraken ruimte en vertrouwen om zelf aan de slag te blijven met onderwijskwaliteit.

De afspraken betreffen onder andere de verdere invoering van opbrengstgericht werken, het verder terugbrengen van het aantal zeer zwakke scholen, een beter aanbod voor talentvolle leerlingen, het versterken van de bekwaamheid van leraren, schoolleiders en schoolbesturen, het beter betrekken van ouders bij de prestaties van hun kinderen. Bovendien heeft de PO-Raad ervoor gezorgd dat is vastgelegd dat beide partijen het belang van brede vorming van de leerlingen bevestigen: het onderwijs is meer dan taal en rekenen.

Onderdeel van de afspraken is, dat schoolbesturen extra geld ontvangen via de prestatiebox en zelf kunnen bepalen voor welke doelen uit het akkoord ze dit geld op hun scholen willen gebruiken.

Om zicht te krijgen op het realiseren van de ambities die de sector en de minister met elkaar delen, is gezocht naar indicatoren die zowel recht doen aan de ambities, als de administratieve lasten voor besturen en hun scholen niet doen toenemen. Om die reden zal gebruik gemaakt worden van bestaande indicatoren, met name die gehanteerd worden door de onderwijsinspectie en DUO. Hierdoor hoeft geen collectieve additionele dataverzameling te worden ingericht.

Bij de indicatoren gaat het om drie meetmomenten: een nulmeting, een “mid term review” in 2013 en een eindmeting in 2015/2016.

Hieronder treft u het overzicht van ambities aan. De bijbehorende indicatoren treft u aan in het bestuursakkoord zelf (www.poraad.nl/content/school-aan-zet en www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties : onder Kamerbrief Bestuursakkoord Primair Onderwijs).

Ambities bestuurakkoord primair onderwijs

Ambities gericht op opbrengstgericht werken

1. Schoolbesturen hebben meetbare doelstellingen geformuleerd gericht op leeropbrengsten taal en rekenen.
2. Scholen werken opbrengstgericht.
3. Scholen meten de opbrengsten van vroegschoolse educatie
4. Scholen bieden maatwerk voor excellente leerlingen, waaronder hoogbegaafde leerlingen.
5. Geen onderpresterende scholen meer.
6. Scholen stimuleren ouders om thuis activiteiten te ondernemen die bijdragen aan leerprestaties
7. Scholen maken hun opbrengsten transparant.

Ambities gericht op professionalisering

8. De bekwaamheid van leraren in afstemmen van het onderwijs op verschillen binnen de klas is op orde.
9. De bekwaamheid van leraren met betrekking tot opbrengstgericht werken is op orde.
10. Alle leraren onderhouden hun bekwaamheden systematisch en worden gestimuleerd zich te registreren.
11. Scholen voeren een goed en effectief HRM-beleid.
12. Verbetering begeleiding en ondersteuning beginnende leraren.
13. Schoolleiders in regulier en speciaal onderwijs voldoen aan geactualiseerde bekwaamheidseisen.

Wat betekent dit voor een schoolbestuur?

Het bestuursakkoord bevat afspraken op sectorniveau. Het is daarmee aan de individuele schoolbesturen en hun scholen eigen keuze te maken in het kader van het eigen meerjarenplan. Omdat de bestuursakkoord ambities betreft waarover de sector zich via de eigen beleidsagenda (Goed Onderwijs voor Elk Kind 2009, In Tien Jaar naar de Top, 2010) heeft uitgesproken betekent het bestuursakkoord ook een appel op ieder bestuur om bij het opstellen of (her)ijken van het eigen meerjarenplan de ambities op sectorniveau als referentiekader en inspiratiebron te benutten. Bijlage 1 biedt hiertoe een check list en vragenformulier.

Door zo te handelen wordt bekrachtigd dat het toekennen van meer bestuurlijke ruimte aan schoolbesturen verstandig beleid is, dat naar meer smaakt.

Hoe worden besturen en hun scholen verder bijgestaan?

Om werk te kunnen maken van de ambities kunnen besturen en hun scholen in aanvulling op de beslisruimte die de lump sum biedt gebruik maken van het volgende:

1. Prestatieboxmiddelen
2. Bestuurlijke programma's PO-Raad
3. School aan Zet

De prestatiebox

Om de ambities uit het bestuursakkoord kracht bij te zetten, ontvangen schoolbesturen aanvullende middelen, die worden toegekend via de prestatiebox. Schoolbesturen worden opgeroepen om behalve de reguliere middelen uit de lumpsum, ook de prestatiebox te benutten om in te zetten op de doelstellingen uit het bestuursakkoord.

De prestatiebox is onderdeel van de lumpsum. Bij de inzet van het geld uit de prestatiebox is dan ook sprake van bestedingsvrijheid. Dit betekent dat schoolbesturen een autonome afweging kunnen maken, hoe zij de doelen van het bestuursakkoord willen realiseren. De planlasten en verantwoordingslasten voor schoolbesturen worden daarmee beperkt en schoolbesturen krijgen de ruimte om zelf te werken aan de onderwijskwaliteit op hun scholen. Verantwoording over de bereikte resultaten en de besteding van de middelen uit de prestatiebox loopt via het reguliere jaarverslag van de schoolbesturen.

Voor de bedragen die per bestuur beschikbaar zijn en worden gesteld, zie bijlage 2.

Voor meest gestelde vragen en bijbehorende antwoorden, zie bijlage 3.

Bestuurlijke programma's PO-Raad

Sturen op Onderwijskwaliteit

Om te bewerkstelligen dat de resultaten duurzaam verbeteren, is ook op bestuursniveau verdere professionalisering nodig. Sturen op onderwijskwaliteit vraagt van besturen méér dan het ondersteunen en stimuleren van hun scholen op het gebied van opbrengstgericht werken (namelijk het stellen van meetbare doelen, het systematisch verzamelen en analyseren van (toets)gegevens, het interpreteren van de resultaten en het formuleren van kansrijke (lieft evidence based) interventies). Het project Sturen op onderwijskwaliteit besteedt aandacht aan de wijze waarop schoolbesturen kunnen sturen.

In het project 'Sturen op onderwijskwaliteit' wordt gewerkt vanuit de vraag wat de actoren in de keten op basis van hun rol en verantwoordelijkheid kunnen doen om de kwaliteit van het primaire proces duurzaam te vergroten, zodat de prestaties van leerlingen toenemen. De Code Goed Bestuur biedt belangrijke aanknopingspunten om hiermee met besturen aan het werk te gaan.

In het kader van dit project worden de komende jaren een aantal activiteiten uitgevoerd waar u als bestuur aan kunt deelnemen. Het gaat daarbij om:

Visitaties

Visitaties zijn een manier waarop bestuurders op collegiale wijze het bestuurlijk handelen bij andere instellingen toetsen volgens een vaste methodiek en met -in aanvang- professionele begeleiding en ondersteuning. De afgelopen periode heeft de PO-Raad ervaring opgedaan met visitaties. Een viertal besturen heeft aan een pilot deelgenomen. De komende periode wil de PO-Raad een breder visitatiestelsel opzetten.

Bestuursscan

Bij een bestuursscan analyseert een externe deskundige aan de hand van documenten en gesprekken in hoeverre het bestuur 'grip' heeft op de kwaliteit van het onderwijs. Aan de hand van deze scan wordt voor besturen in beeld gebracht op welke thema's verbetering mogelijk is in het opbrengstgericht besturen.

Ontwikkelaassessment

Er wordt voor bestuurders een web-based instrument ontwikkeld op het gebied van opbrengstgericht besturen. Het instrument is na ontwikkeling voor ieder schoolbestuur beschikbaar.

Bestuurlijke conferentie

Op 31 oktober 2012 wordt een bestuurlijke conferentie georganiseerd waarin het thema sturen op onderwijskwaliteit centraal staat. Deze conferentie wordt in samenwerking met de afsluitende conferentie van het project opbrengstgericht leiderschap georganiseerd. Na een gezamenlijke plenaire start zal er een apart bestuurlijk programma worden aangeboden.

Masterclasses voor besturen

Er wordt in het najaar een vijftal masterclasses georganiseerd waarbij vraagstukken rond het sturen op onderwijskwaliteit centraal staan.

Indien u meer informatie wilt ontvangen over de inhoud van het project dan kunt u contact opnemen met de PO-Raad.

Financieel management

Met het project "Eerst kiezen, dan delen" (EKDD) wil de PO-Raad een belangrijke bijdragen leveren aan een verdere professionalisering van het financieel management, dat gericht is op het realiseren van de onderwijsdoelstellingen. De aandacht is hierbij dus niet zozeer gericht op het financieel beheer, maar met name op het financieel beleid. Oftewel een versterking van de koppeling tussen beleid en middelen in de P&C-cyclus.

Het project EKDD beoogt schoolbesturen te ondersteunen bij de verdere professionalisering van hun financieel management. Hierbij staan de volgende vragen centraal:

- i. Hoe kan financieel management binnen de schoolorganisatie steeds meer gericht zijn op het realiseren van de in het beleidsplan geformuleerde doelstellingen.
- ii. Welke competenties/ deskundigheden vraagt dit financieel management van de medewerkers in de organisatie

De PO-Raad wil een bijdrage leveren aan een verdere professionalisering van het financieel management van de sector, door tot en met 2013 informatie- en professionaliseringsactiviteiten te organiseren, waardoor het PO-veld kan profiteren van o.a.

Good practices

Hoe krijgt opbrengstgericht werken en de daaraan gekoppelde inzet van middelen een herkenbare plek in de (school)beleidsplannen, begrotingen, tussenrapportages en het jaarverslag.

Tools

De bestaande toolbox van de PO-Raad wordt o.a. uitgebreid met een risicomanagementmodel om zowel financiële risico's als niet-financiële risico's te inventariseren en te evalueren.

Scholing

Er wordt een scholing georganiseerd, met name gericht niveau van CvB, waarbij de vraag centraal staat: hoe geef ik handen en voeten aan een verdere professionalisering van financieel management c.q. een sterkere koppeling tussen beleid en geld, binnen mijn organisatie?

Informatiebrochures, werkboeken, verdiepende artikelen, werfconferenties etc.

Voor meer informatie over het project EKDD en alle activiteiten en opbrengsten van het project etc., zie de website www.eerstkiezen.poraad.nl.

Vensters PO

In 2012 is de PO-Raad gestart met het project Venster Primair Onderwijs. Doel van Vensters primair onderwijs is dat schoolbesturen en hun scholen hun gegevens op een breed toegankelijke manier presenteren. Het gaat om presentatie aan de sector, maar ook aan individuele besturen, scholen en ouders. Bij de ontwikkeling van Vensters primair onderwijs werkt de PO-Raad samen met de VO-raad. Voor de uitvoering hebben de raden samen de stichting Schoolinfo opgericht. In 2012 wordt in samenspraak met besturen en scholen een indicatorenset opgesteld en uitgewerkt. In 2013 zal met een beperkte groep besturen via een pilot ervaring met het instrument worden opgedaan. Naar verwachting kan dan in 2014 de brede uitrol van Vensters Primair Onderwijs van start gaan.

Aanpak Zeer Zwakke Scholen

In 2009 is de PO-Raad gestart met een programma om besturen van zwakke en zeer zwakke scholen te ondersteunen: Goed worden en goed blijven. Onder de paraplu van dit programma bieden we op verschillende manieren ondersteuning aan schoolbesturen.

Een schoolbestuur dat te maken krijgt met een zeer zwakke school kan een beroep doen op het analyseteam van de PO-Raad. In deze analyse kijkt een deskundige naar de situatie van de school aan de hand van bestaand materiaal (het recente inspectierapport, gegevens CFI en Cito) en een schoolbezoek van gemiddeld 2 - 3 dagen. De analyse sluit aan op de beoordeling van de kwaliteit van het onderwijs, de

aspecten waar de Inspectie naar kijkt. In het verlengde daarvan kijken we naar het functioneren van het team, het management en andere onderdelen van de organisatie. De analyse biedt besturen een goede basis om een opdracht te kunnen geven aan een interne of externe partij voor het maken van een plan van aanpak, samen met de school. Naast deze analyse kan ook op andere manier steun worden verleend: via een bestuursaudit, via monitoring en via een vliegende brigade. De PO-Raad blijft in elk geval de komende twee schooljaren schoolbesturen ondersteuning bieden. Voor nadere informatie kunt u de website van de PO-Raad raadplegen: www.poraad.nl

School aan Zet

Het Ministerie van OCW biedt eveneens een mogelijkheid om u te ondersteunen in het verwezenlijken van uw ambities. Schoolbesturen en hun scholen kunnen via het programma 'School aan Zet' ondersteuning krijgen in het vertalen van de landelijke ambities en prioriteiten naar concrete doelen die passen bij de wensen, doelen, ontwikkelingsrichting en beleidsmogelijkheden van de eigen organisatie.

Het programma School aan Zet ondersteunt schoolbesturen en scholen die dat wensen bij een adequate aanpak om de gezamenlijke ambities uit het bestuursakkoord te realiseren. Hierbij neemt School aan Zet niet de functie van reguliere en bestaande partijen binnen de onderwijs ondersteuningsstructuur over, maar biedt zij u denkkracht en expertise in de vorm van 'kritische vrienden'. School aan Zet heeft juist tot doel vraagsturing op de markt voor onderwijssteuning te versterken. School aan Zet biedt aan te helpen bij het formuleren van passende doelstellingen en ambities door samen met schoolbesturen en hun scholen te reflecteren op hun onderwijskwaliteit en mogelijke verbeterpunten. School aan Zet maakt daarbij gebruik van experts en expertise uit de landelijke onderwijs ondersteuningsstructuur en verwijst naar andere scholen met goede ervaringen en veelbelovende ontwikkelingen.

Het driejarig programma biedt besturen en hun scholen een viertal gesprekken. Een ambitiegesprek, twee verdiepende gesprekken en een reflectiegesprek. De gesprekken worden gevoerd met u, de betreffende schoolleider(s) (en naar wens en behoefte ook ib'ers, leerkrachten en beleidsmedewerkers) en twee experts van School aan Zet. Tijdens deze gesprekken zullen de experts, in de rol van kritische vriend, met de besturen en schoolleiders meedenken.

Binnen het driejarig programma biedt School aan Zet, naast de cyclus van gesprekken, gedurende de looptijd van het programma ook faciliteiten in het leren van en met elkaar tussen scholen onderling en zullen, op de thema's van het bestuursakkoord diverse programmafaciliteiten ontwikkeld worden. Hierbij kan men denken aan masterclasses, conferenties, de ontwikkeling van kwaliteitskaarten en het beschrijven en uitdragen van goede voorbeelden. Deze zullen onder meer via de portal School aan Zet, die naar verwachting in september 2012 operationeel zal zijn, beschikbaar gesteld worden.

De kosten van de ondersteuning door School aan Zet komen voor rekening van OCW. De kosten voor vergaande ondersteuning of expertise die besturen en hun scholen nodig achten bij het realiseren van hun doelen, kunnen zij zoals gebruikelijk autonoom inhuren met de middelen waarover zij beschikken (lumpsum, inclusief de middelen uit de prestatiebox).

School aan Zet benadert besturen en haar scholen actief; zij ontvangen per post uitgebreidere informatie over wat School aan Zet voor hen kan betekenen. Daarnaast

kunnen besturen en scholen meer informatie vinden op www.schoolaanzet.nl. Inmiddels hebben de besturen van 1099 PO-scholen zich ingeschreven voor de eerste tranche. Inschrijven voor de tweede tranche is mogelijk tot 14 september 2012. De derde en laatste tranche sluit medio februari 2013.

Bijlage 1: check list voor besturen

Doel van dit instrument:

Het instrument is bedoeld als hulpmiddel voor schoolbesturen PO om hun eigen (meerjarige) beleidsplan te ijken aan ambities en doelen die op sectorniveau zijn afgesproken, en/of deze ambities en doelstellingen een concrete vertaling te geven in eigen ambities en doelstellingen.

Eén bestuursakkoord met 13 ambities in vijf thema's

De 13 ambities uit het bestuursakkoord zijn te ordenen in vijf thema's

- a. Opbrengst gericht werken
- b. Omgaan met verschillen
- c. Professionalisering
- d. Excellentie en hoogbegaafdheid
- e. Wetenschap en techniek

De thema's zijn sterk met elkaar verbonden:

- Opbrengst gericht werken: analyse van opbrengsten kan leiden tot de conclusie: we moeten beter omgaan met verschillen
- Kunnen we opbrengsten analyseren, kunnen we omgaan met verschillen? Dit kan nopen tot gerichte professionalisering
- Beter omgaan met verschillen? Spreken we alle talent aan: hoe richten we ons aanbod in voor hoogbegaafden? Welke bijdrage kan wetenschap en techniek hier leveren?

De thema's spelen op alle niveaus:

- Op het nationale niveau: vandaar het bestuursakkoord
- Op het niveau van het bestuur: het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor en aansprakelijk op de kwaliteit van het onderwijs
- Op het niveau van de school: schoolleider en team. Hier zal de beoogde kwaliteit dienen te worden geleverd

Dit instrument richt zich op bestuur en management: er is een rijke variatie mogelijk in de sturing en ruimte tussen bestuurlijke, bovenschoolse regie en beleidsruimte op schoolniveau. Uitgangspunt bij dit instrument is dat het eigen strategisch meerjarenplan en de eigen rol- en taakverdeling van de organisatie leidend is.

Fasering

Ongeacht de specifieke context, voor de hele sector geldt dat het realiseren van ambities uit het bestuursakkoord de volgende fasering veronderstelt:

- I. 2010: nulmeting
- II. 2013/14: tussentijdse metingen
- III. 2015: eindmeting

De effectiviteit van het bestuursakkoord zal op landelijk niveau worden getoetst aan de hand van de normindicatoren die in het bestuursakkoord als peilstokken voor het realiseren van de ambities overeen zijn gekomen.

De landelijke realisatiecijfers vormen uiteraard de optelsom van resultaten die individuele besturen met hun scholen weten te bereiken. Het monitoren hiervan vindt plaats via de reguliere dataverzameling door met name DUO en inspectie, dus levert geen extra administratieve last voor besturen.

Het argument om afspraken op sectorniveau te maken en de extra middelen te bundelen in de prestatiebox is besturen beter in positie te brengen krachtig eigen beleid te voeren. Krachtig eigen beleid veronderstelt scherp zicht op de startsituatie (een nulmeting), gegevensverkeer in de eigen organisatie op tussentijds te kunnen bijsturen (tussentijdse meting) en het kunnen vieren van successen (eindmeting).

Fasering per ambitie

De uitdaging die het bestuursakkoord voor ieder bestuur en iedere school inhoudt is het eigen meerjarenplan te (her-)ijken op de vijf kernthema's met bijbehorende ambities:

- Maken kernthema's en ambities onderdeel uit van het eigen meerjarenplan? Welke aanvullingen en/of aanscherpingen van het eigen plan acht u nodig?
- Zijn er meetgegevens 2012, en zijn er streefcijfers 2015 per thema en ambitie? Wat is nodig om in eventuele lacunes in de data te voorzien?

Als check list voor de inventarisatie en het gesprek binnen uw organisatie hierover treft u hierbij het formulier "Vertrekpunt Ambitiesgesprek PO" van School aan Zet aan. Hiervoor is om meerdere redenen gekozen:

- Het bestuursakkoord betreft gezamenlijke ambities van de sector en van OCW. Om elkaar te kunnen informeren en zo nodig aanspreken op afspraken hanteren sector en OCW een gedeelde set aan definities en normen.
- Die operationele kwaliteit van het bestuursakkoord geldt als kader voor de door OCW ingestelde uitvoeringsorganisatie School aan Zet. De instrumenten die School aan Zet ten dienste van besturen en hun scholen ontwikkelt worden hieraan getoetst.
- De capaciteit van School aan Zet is beperkt (immers, nagenoeg het gehele budget dat beschikbaar wordt gesteld voor het realiseren van de ambities wordt rechtstreeks aan schoolbesturen beschikbaar gesteld via de prestatiebox). Of besturen en hun scholen wel of niet in de gelegenheid zijn dan wel de keuze maken gebruik te maken van het programma School aan Zet: in alle gevallen kan gebruik gemaakt worden van het zelfde inventarisatieformulier.
- "Leren van elkaar" is voor de PO-Raad een belangrijk cultuurkenmerk van het primair onderwijs. Het gesprek tussen besturen tussen schoolleiders, tussen leraren is gebaat bij een gemeenschappelijke taal, een gemeenschappelijk referentiekader waar het gaat om kengetallen. Vensters PO is nog in ontwikkeling, en zal naar verwachting vanaf 2014 het onderling bench marken makkelijker maken. Het operationele karakter van ambities en indicatoren uit het bestuursakkoord maakt dat leren van elkaar nu al mogelijk.

Moet alles prioriteit krijgen?

Het primair onderwijs heeft een brede opdracht (zie artikel 8 WPO). Het bestuursakkoord doet hier niets aan af. Tegelijk kan en hoeft niet ieder onderdeel van die opdracht beleidsmatig prioriteit te krijgen. Landelijk hebben de sector en OCW vastgesteld dat voor het duurzaam bevorderen van onderwijskwaliteit opdat alle talent van ieder kind wordt aangesproken en ontplooiingskansen krijgt onderdelen van de brede opdracht met voorrang aandacht vergen: de ambities.

De ambities zijn op sectorniveau geformuleerd, omdat dit ruimte laat aan besturen en hun scholen in te kunnen spelen op de eigen situatie. Die eigen situatie kan voor zover het de prestaties op de 5 geïdentificeerde thema's betreft met behulp van het formulier nader in kaart worden gebracht. Op basis van die inventarisatie maken besturen met hun scholen eigen keuzes. De ervaring met de verbetertrajecten in de afgelopen jaren is, dat het goed werkt focus aan te brengen. Niet alles wat beter kan, moet tegelijk worden aangepakt.

Wat zijn oorzaken? Welke pakken we aan?

Met het beantwoorden van de vragen die het formulier ontstaat een beeld op basis waarvan u tot prioriteiten komt. De kernvraag bij de gekozen verbeterpunten is: welke oorzaak of oorzaken van het achterblijven bij uw ambities pakt u aan?

War kunnen oorzaken aan worden toegeschreven?

- a. Het ligt aan de leerlingen (en hun ouders)
- b. Het ligt aan de minister, de inspectie, de wethouder, de media, ...
- c. Het ligt aan ons (team-)leden, schoolleiders, bestuurders, toezichthouders?

Ad. a. Hier is in beperkte mate wat aan te doen: versterk het partnerschap met ouders.

Ad.b. Maak aannemelijk dat dit waar is, agendeer het binnen de vereniging PO-Raad, opdat misstanden en/of belemmeringen landelijk kunnen worden geagendeerd (belangenbehartiging).

Ad.c. Alleen externe attributie (het ligt aan anderen: a, b) is een valkuil. De kernvraag is, wat zijn verbetermogelijkheden binnen de eigen organisatie. Vandaar de nadruk op het eigen meerjarig beleidsplan.

Behoeftte aan expertise?

Wat zijn bewezen beproefde interventies? Waar zijn goede voorbeelden te vinden? Waar zijn deskundigen te vinden die kunnen worden ingehuurd om (onderdelen van) het meerjarenplan te realiseren? Voor een antwoord op dergelijke vragen, zie de hoofdtekst Handreiking Besturen. Nuttige links: www.poraad.nl; www.eerstkiezen.poraad.nl; www.schoolaanzet.nl;

1 Vragen bestuur bovenscholbeleid

Wat zijn de speerpunten voor het bovenscholbeleid in de nieuwe beleidsperiode 2011-2015?	
Heeft u daarop meetbare doelstellingen geformuleerd?	
Welke aanpak heeft hiervoor voor ogen?	

2 Landelijk beleidskader 2011- 2015

Opbrengstgericht werken & taal en rekenen	Omgaan met verschillen	Lerende organisatie of HR beleid	Excellentie en hoogbegaafdheid	Wetenschap en techniek
Landelijk beleid: doel 2015	Landelijk beleid: doel 2015	Landelijk beleid: doel 2015	Landelijk beleid: doel 2015	Landelijk beleid: doel 2015
-halvering van het aantal taal- en rekenzwakke scholen -60% van de scholen werkt opbrengst gericht -alle besturen formuleren meetbare doelen voor de taal en reken leeropbrengsten.	-alle leraren kunnen instructie, tijd en verwerking afstemmen op verschillen in ontwikkeling van leerlingen.	-80% van de beginnende leraren is tevreden over begeleiding. -voor alle PO- leraren is er een bekwaamheidsdossier. Met alle leraren wordt er jaarlijks een beoordelings- of functioneringsgesprek gevoerd, met afspraken over bekwaamheidsonderhoud en loopbaanontwikkeling. - -alle schoolleiders doen aan de geldende bekwaamheids-eisen.	-alle PO-scholen hebben een passend aanbod voor excellente en hoogbegaafde leerlingen -hogere CITO scores voor de beste 20% van de leerlingen.	In 2015 ontwikkelen de participerende scholen aan School Aan Zet een gerichte aanpak met een doorgaande leerlijn op wetenschap en techniek.

3 Vragen schoolbeleid huidige situatie

Wat zijn kernpunten in uw beleid op het gebied van: *opbrengstgericht werken * taal *rekenen	In welke mate zijn uw leraren bekwaam in het: *afstemmen van instructie *afstemmen van tijd *afstemmen van verwerking *afstemmen van aanbod * omgaan met leerproblemen * omgaan met sociaal-emotionele problemen	* Voor hoeveel % van uw leraren is er nu een bekwaamheidsdossier aanwezig? * Met hoeveel % van uw leraren wordt er jaarlijks een functioneringsgesprek gevoerd? * Voldoet de schoolleider aan de geldende bekwaamheids-eisen? * Hoeveel % van de beginnende leraar is tevreden met de begeleiding?	Op welke wijze vindt er op dit moment systematische signalering plaats van de 20 % beste leerlingen? Hoe ziet het passend aanbod voor de 20 % beste leerlingen eruit?	Wat is uw huidige aanpak met betrekking tot uw doorlopende leerlijn Wetenschap en Techniek?
Welke meetbare doelstellingen heeft u geformuleerd voor: *opbrengstgericht werken *taal *rekenen	Welke meetbare doelstellingen heeft u geformuleerd voor het bekwaam zijn van uw leraren in het: *afstemmen van instructie *afstemmen van tijd *afstemmen van verwerking *afstemmen van aanbod * omgaan met leerproblemen * omgaan met sociaal-emotionele problemen	Welke meetbare doelstellingen heeft u geformuleerd voor : *bekwaamheidsdossier *functioneringsgesprek * bekwaamheid schoolleider *tevredenheid beginnende leraren	Welke meetbare doelstellingen heeft u geformuleerd voor : * signaleringssystematiek * passend aanbod * hogere citoscore voor de 20% beste leerlingen	Welke meetbare doelstellingen heeft u geformuleerd op het gebied van de doorlopende leerlijn Wetenschap en Techniek?
Als er nog geen meetbare doelstellingen zijn geformuleerd: bent u van plan om meetbare doelstellingen te formuleren? Zo ja, welke?	Als er nog geen meetbare doelstellingen zijn geformuleerd: bent u van plan om meetbare doelstellingen te formuleren? Zo ja, welke?	Als er nog geen meetbare doelstellingen zijn geformuleerd: bent u van plan om meetbare doelstellingen te formuleren? Zo ja, welke?	Als er nog geen meetbare doelstellingen zijn geformuleerd: bent u van plan om meetbare doelstellingen te formuleren? Zo ja, welke?	Als er nog geen meetbare doelstellingen zijn geformuleerd: bent u van plan om meetbare doelstellingen te formuleren? Zo ja, welke?

4 Concept streefdoelen school

	Omschrijving doel	Meten doel door:	Resultaat 2013	Resultaat 2015

Bijlage 2 Wat is de regeling prestatiebox?

Budget prestatiebox

Schoolbesturen ontvangen de komende jaren, naast de reguliere lumpsumbekostiging, ook een bedrag via de zogenoemde prestatiebox. Het budget in de prestatiebox is grotendeels afkomstig uit het regeerakkoord. Naast de middelen uit het regeerakkoord zijn twee bestaande budgetten toegevoegd aan de prestatiebox. Voorheen werd dit geld via een aparte regeling verstrekt. Over de besteding van deze budgetten hoeft u zich vanaf augustus 2012 niet meer apart te verantwoorden. Het gaat om de budgetten voor taal en rekenen (€15,58 per leerling) en cultuureducatie (€10,90 per leerling). Via de prestatiebox is voor de hele sector primair onderwijs in 2012 in totaal €132,5 miljoen beschikbaar, en ruim €150 miljoen vanaf 2013.

Bedrag per leerling en een bedrag per school

Deze bekostiging is bedoeld voor opbrengstgericht werken, professionalisering van leraren en schoolleiders en cultuureducatie. De bekostiging in de prestatiebox wordt onderverdeeld in een bedrag per leerling en een bedrag per school. Voor opbrengstgericht werken, het professionaliseren van leraren en cultuureducatie wordt een bedrag per leerling verstrekt. Daarbovenop is er per school een bedrag voor het professionaliseren van schoolleiders. Een deel van de prestatiebox wordt dus uitgekeerd als een bedrag per leerling en een deel als een bedrag per school. Dit jaar ontvangt het schoolbestuur het bedrag via de prestatiebox in één keer in maart 2012.

Meerjarig perspectief prestatiebox

Schoolbesturen maken een strategisch meerjarenplan. Ook de prestatiebox kent een meerjarig karakter. Omdat het hier een raming betreft, geldt hiervoor het begrotingsvoorbehoud. Er kunnen dus geen rechten ontleend worden aan deze raming. Daarnaast variëren de bedragen door ontwikkelingen in leerlingaantallen en het aantal scholen. Het bedrag per leerling en het bedrag per school zijn in de tabel weergegeven per onderwijssoort. Dit heeft te maken met het feit dat er in het (voorgezet) speciaal onderwijs minder leerlingen per leerkracht zijn. Het bedrag per leerling en het bedrag per school voor de duur van het bestuursakkoord zijn dus indicatief.

Het schoolbestuur ontvangt via de prestatiebox een apart budget per leerling en daarbovenop een bedrag per school.

Prestatiebox raming

	2012	2013	2014	2015
Basisonderwijs en speciaal basisonderwijs				
Opbrengstgericht werken (per lln)	45	45	45	45
Professionalisering (per lln)	20	30	30	30
Cultuureducatie (per lln)	10	10	10	10
Bedrag per leerling	75	85	85	85
Professionaliteit schoolleiders (bedrag per school)	1940	1940	1940	1940
(Voortgezet) Speciaal Onderwijs				
Opbrengstgericht werken (per lln)	25	30	30	30
Professionalisering (per lln)	55	90	90	90
Cultuureducatie (per lln)	10	10	10	10
Bedrag per leerling	90	130	130	130
Professionaliteit schoolleiders (bedrag per school)	3400	3400	3400	3400

Budgetten voor taal en rekenen en cultuureducatie 2012

Aan de prestatiebox zijn twee bedragen toegevoegd die voorheen via aparte regelingen werden verstrekt. Deze regelingen lopen nog door tot en met augustus 2012. U ontvangt dit deel van het budget gedurende het schooljaar 2011/2012 op maandelijkse basis, zoals u gewend bent. Het gaat daarbij om de regeling bestemmingsbox 2011/2012 (taal en rekenen €15,58 per leerling) en de regeling versterking cultuureducatie 2011/2012 (cultuur en school €10,90 per leerling). Deze bedragen vindt u op het OFB. Beide regelingen lopen per augustus 2012 af. Vanaf dat moment worden deze bedragen toegevoegd aan de prestatiebox. Deze bedragen zijn dan onderdeel van het bedrag per leerling in de prestatiebox. De betaling in 2012 wijkt daarom af van de daarop volgende jaren. Hieronder wordt dit nog eens schematisch weergegeven.

Overzicht Prestatieboxmiddelen 2012

Basisonderwijs en speciaal basisonderwijs	
	Totaal 2012
Reeds beschikbaar (periode jan t/m aug)	
Bestemmingsbox taal en rekenen	€ 9,09 (€ 15,58 x 7/12)
Regeling versterking cultuureducatie	€ 6,36 (€ 10,90 x 7/12)
Per maart 2012 beschikken (in één keer)	
Opbrengstgericht werken (per Iln)	€ 36,87
Professionalisering (per Iln)	€ 19,11
Cultuureducatie (per Iln)	€ 4,55
Bedrag per leerling	€ 75,98
Professionaliteit schoolleiders (bedrag per school)	€ 1.942,00

(Voortgezet) Speciaal Onderwijs	
	Totaal 2012
Reeds beschikbaar (periode jan t/m aug)	
Regeling versterking cultuureducatie	€ 6,36 (€ 10,90 x 7/12)
Per maart 2012 beschikken (in één keer)	
Opbrengstgericht werken (per Iln)	€ 24,31
Professionalisering (per Iln)	€ 53,41
Cultuureducatie (per Iln)	€ 4,55
Bedrag per leerling	€ 88,63
Professionaliteit schoolleiders (bedrag per school)	€ 3.395,00

Bijlage 3: veel gestelde vragen over de prestatiebox

Waarom krijgen we dat geld?

Dit geld ontvangt u in het kader van het bestuursakkoord primair onderwijs, dat de PO-Raad met het ministerie van OCW heeft gesloten. Dat akkoord gaat over landelijke ambities met betrekking tot de kwaliteit van het onderwijs. Het is de bedoeling dat u in het kader van deze ambities de prestatiebox inzet om, passend bij uw eigen situatie en op basis van eigen prioriteiten, het onderwijs te verbeteren.

In het bestuursakkoord zijn de volgende ambities voor het primair onderwijs afgesproken:

1. Scholen werken opbrengstgericht;
2. Schoolbesturen formuleren meetbare doelen voor het beoordelen van de eigen leerlingprestaties;
3. Scholen met leerlingen met een leerlinggewicht meten de opbrengsten van de leerlingen in de groepen 1 en 2, door observaties, of een vorm van toets of checklist;
4. Scholen bieden een gericht onderwijsaanbod voor cognitief talentvolle en hoogbegaafde leerlingen;
5. Scholen betrekken ouders actief bij de ontwikkeling en leerprestaties van hun leerlingen;
6. Er zijn geen zeer zwakke scholen meer;
7. Leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van hun leerlingen. Ook stemmen leraren de instructie, verwerking en onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling van leerlingen;
8. Leraren en schoolleiders werken voortdurend aan hun professionalisering en registreren zich als zodanig in het beroepsregister voor leraren en voor schoolleiders;
9. Scholen voeren een goed en effectief HRM-beleid. In dat verband is er voor leraren een bekwaamheidsdossier en vindt er jaarlijks minimaal één formeel beoordelings- of functioneringsgesprek plaats. Daarnaast is de kwaliteit van de begeleiding en ondersteuning van beginnende leraren verbeterd;
10. Schoolbesturen geven hun onderwijsopbrengsten transparant weer via het te ontwikkelen informatiesysteem 'Vensters PO' en scholen gebruiken Vensters PO voor het evalueren van de eigen opbrengsten en kwaliteit.

Deze ambities zijn in het akkoord voorzien van concrete, kwantitatieve einddoelen voor 2015 en tussendoelen voor 2013. Het bestuursakkoord kunt u vinden op

http://www.schoolaanzet.nl/over_school_aan_zet/actieplannen_en_bestuursakkoorden

1. *Wat wordt er nu precies van een schoolbestuur verwacht?*

Het is de bedoeling dat u in het kader van het bestuursakkoord en met de prestatiebox de volgende stappen onderneemt:

- a. Met uw scholen, medezeggenschap, ouders kunt u bepalen aan welk van bovengenoemde ambities u het best kunt gaan werken rekening houdend met de situatie van uw scholen, opbrengsten en leerlingpopulatie. Daarbij is het belangrijk om concrete doelen te stellen. Wat u per jaar bereikt wil hebben.

- b. Om deze ambities en doelen te formuleren kunt u advies en ondersteuning vragen van het speciaal daarvoor ingerichte programma School aan Zet (www.schoolaanzet.nl).
- c. Die ambities en doelen neemt u vervolgens op in uw Meerjarig Strategisch Beleidsplan. Dit plan sluit aan bij de Code Goed Bestuur van de sector primair onderwijs. In die Code is door de schoolbesturen primair onderwijs onderling afgesproken dat alle schoolbesturen een meerjarig strategisch beleidsplan hebben. U hoeft dus niet een extra plan te schrijven.
- d. Om de doelen te verwezenlijken onderneemt u activiteiten die bij de doelen aansluiten. Experts van School aan Zet kunnen u adviseren welke activiteiten of maatregelen u het best kunnen helpen om uw doelen te verwezenlijken. Ook kunnen zij u doorverwijzen naar verdiepende expertise, adviseurs of instrumenten die u met geld uit de prestatiebox (en de lumpsum) kunt inkopen.
- e. Over de doelen die u zich heeft gesteld en de activiteiten en (financiële) inspanningen die u daarvoor heeft verricht rapporteert u in uw jaarverslag, in een aparte bijlage.

2. Waaraan mogen schoolbesturen en scholen de middelen uit de prestatiebox uitgeven?

De prestatiebox biedt schoolbesturen bestedingsvrijheid om de ambities uit het bestuursakkoord te realiseren. Het gaat hier namelijk niet om een subsidie met een specifieke verantwoordingslast, maar om bijzondere bekostiging met bestedingsvrijheid. Aangezien de ambities uit het bestuursakkoord betrekking hebben op de kerntaken van het onderwijs, gaan we ervan uit dat schoolbesturen ook vanuit de lumpsum investeren in de realisatie van de ambities. Het geld uit de prestatiebox is bedoeld om die investeringen te versterken, te verdiepen en te versnellen.

3. Op welke manier dient het bestuur zich te verantwoorden over de middelen in de prestatiebox?

Over de besteding van de middelen uit de prestatiebox legt het schoolbestuur jaarlijks verantwoording af volgens de reguliere systematiek van de **jaarrekening**. Er is namelijk sprake van bijzondere bekostiging en niet van een subsidieregeling met aparte verantwoordingslasten.

Wel maakt elk schoolbestuur één verslag waarin per doel de activiteiten en resultaten van alle scholen waarvan hij het bestuur vormt worden beschreven. Er wordt dus niet een verslag per school opgesteld. Dit verslag wordt als bijlage bij het **jaarverslag** ingediend.

Lees voor meer informatie de regeling prestatiebox primair onderwijs op <https://www.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2012-1714.html>.

4. In de regeling prestatiebox staat dat ieder schoolbestuur een verslag als bijlage bij het jaarverslag voegt. Wat dient het schoolbestuur daarin te vermelden?

Elk schoolbestuur maakt één verslag waarin per doel de activiteiten en resultaten van alle scholen waarvan hij het bestuur vormt worden beschreven. Er wordt dus niet een verslag per school opgesteld. Dit verslag van het bestuur wordt als bijlage bij het **jaarverslag** ingediend.

Ieder schoolbestuur beschrijft in zijn meerjarig strategisch plan op welke van ambities uit het bestuursakkoord hij zich richt. De ambities worden vertaald in concrete doelstellingen. Dit meerjarig strategisch beleidsplan komt voort uit de Code Goed Bestuur. In die Code is afgesproken dat alle schoolbesturen zo'n meerjarig strategisch beleidsplan opstellen. U hoeft dus niet een extra plan te schrijven.

In het verslag gaat het schoolbestuur in op de voortgang die hij heeft geboekt op zijn doelstellingen en de activiteiten die hij daarop ondernomen heeft.

Lees voor meer informatie de regeling prestatiebox primair onderwijs op <https://www.officiëlebekeendmakingen.nl/stcrt-2012-1714.html>.

5. Hoe lang loopt de regeling prestatiebox?

De regeling prestatiebox heeft in principe een looptijd van vier jaar. In 2013 wordt een midterm review uitgevoerd door het Ministerie van OCW. Dan wordt gekeken in hoeverre de landelijke afspraken zijn gerealiseerd en hoe (op landelijk niveau) schoolbesturen de middelen uit de prestatiebox hebben gebruikt.

Op basis van de midterm review in 2013 wordt besloten hoe het geld uit de prestatiebox in 2014 en 2015 beschikbaar wordt gesteld. Als blijkt uit de midterm review dat de sector op koers ligt worden de voorwaarden op basis waarvan het budget wordt uitgekeerd niet gewijzigd. Als echter op sectorniveau blijkt dat besturen tegenvallende resultaten boeken of onvoldoende (financiële) inspanningen leveren, worden de aanvullende middelen in de resterende jaren mogelijk onder andere voorwaarden beschikbaar gesteld. De vrijheid voor schoolbesturen wordt dan mogelijk verkleind en de administratieve lasten kunnen toenemen.

6. Aan wie worden de middelen uitgekeerd: bestuursniveau/schoolniveau?

De middelen worden via de prestatiebox beschikbaar gesteld aan het schoolbestuur. Het schoolbestuur ontvangt de middelen en beslist over de wijze waarop de middelen worden ingezet binnen haar bestuur.

Het schoolbestuur beschrijft namelijk in het meerjarig strategisch plan op welke van ambities uit het bestuursakkoord zij zich richt. De ambities worden vertaald in concrete doelstellingen en activiteiten.

7. In 2013 vindt er een midterm reviews plaats. Waarom al zo snel? Hoe haalbaar is het om in 2013 al echt verbeteringen te hebben gerealiseerd?

Als het goed is zijn schoolbesturen niet net pas begonnen met professionaliseren en het verbeteren van de kwaliteit van hun onderwijs op het moment dat het Bestuursakkoord is ondertekend. Deze beweging is al langer gaande. In de midterm review wordt niet alleen naar de eerste resultaten gekeken. Ook de activiteiten die scholen hebben ondernomen worden meegenomen in de beslissing. Bovendien is het van belang om de effecten van de inspanningen van scholen op korte termijn in beeld brengen, om eventueel te kunnen bijsturen in de ondersteuning. Ook op bestuursniveau is het van belang om de stand van zaken in kaart te brengen om zo nodig aanpassingen te doen in het eigen meerjarig strategisch plan.

8. In 2013 wordt een midterm review uitgevoerd, die laat zien welke voortgang schoolbesturen en scholen voor primair onderwijs in totaliteit maken, zowel kwalitatief (welke acties zijn ondernomen om te werken aan de ambities?) als kwantitatief (tot welke resultaten leiden deze acties?). Wat gebeurt er met de uitkomsten van de midterm review? Hoe wordt

mijn schoolbestuur en school daar op aangesproken?

Belangrijk ijkpunt in 2013 is een midterm review. Dan wordt gekeken in hoeverre de landelijke afspraken zijn gerealiseerd en hoe (op landelijk niveau) schoolbesturen de middelen uit de prestatiebox hebben gebruikt. De midterm review vindt op macro-niveau plaats. Er worden geen individuele schoolbesturen afgerekend op hun resultaten in 2013.

Op basis van de midterm review in 2013 wordt besloten hoe het geld uit de prestatiebox in 2014 en 2015 beschikbaar wordt gesteld. Als blijkt uit de midterm review dat de sector op koers ligt worden de voorwaarden op basis waarvan het budget wordt uitgekeerd niet gewijzigd. Als echter op sectorniveau blijkt dat besturen tegenvallende resultaten boeken of onvoldoende (financiële) inspanningen leveren, worden de aanvullende middelen in de resterende jaren mogelijk onder andere voorwaarden beschikbaar gesteld. De vrijheid voor schoolbesturen wordt dan mogelijk verkleind en de administratieve lasten kunnen toenemen.